

MILITÄRWESEN

A hadtápszolgálat szervezése és vezetése, valamint a hadtápbiztosítás problémái harcszerű határbiztosításkor

Írta: Wilhelm, K. vezérőrnagy
Megjelent a Militärwesen, 1979. 11. számában.

Az NDK határőrsége azon feladatának megoldása, hogy kivédje és megsemmisítse az imperialista erők agressziós tevékenységét feltételezi az alegységek, egységek harcához és életéhez szükséges mindennemű anyag időbeni és kezdeményező – gazdag biztosítását. A határőrség hadtápszolgálatának ezt a feladatát bonyolult viszonyok között kell végrehajtani. Ezt az alegységek nagykiterjedésű elhelyezése, a szokásos utánszállítási utak felhasználásának korlátozott lehetősége, helyi ellátóbázisok kiesése és az ellenségnek a hadtápszolgálat munkájának zavarására irányuló szándéka indokolja.

A fentiek miatt már békében foganatosítani kell olyan rendszabályokat, amelyek alapján megoldható a határőrség egységeinek, intézeteinek és vezető szerveinek anyagi, technikai és egészségügyi biztosítása a fenti nehéz körülmények között. Ezzel a határőrség vezető szervei és parancsnoki állománya megvalósítja Hoffmann hdstbk. nemzetvédelmi miniszter követelményét:

„Javítani kell a törzsek és csapatok magasabb harckészültségbe helyezésének szervezési feltételeit. Az állandó harckészültség feladatait úgy kell megoldani, hogy minden körülmények között biztosítva legyen a határbiztosításban levő alárendelt egységek biztosítása és a vezetés átvétele haladéktalanul megtörténjék.”

A hadtáp állandó magas harckészültségének fenntartása mellett fontos az is, hogy a hadtápbiztosítás pontos és változatgazdag tervezésével, elegendő anyagi készlet létrehozásával, valamint célszerű, áttekinthető, lehetőleg híradóeszközökön továbbítható harci és tájékoztató okmányokkal elősegíteni az átmenetet a békehelyzetből a folyamatos után- és hátraszállítás háborús helyzetébe. A tervezett rendszabályoknál abból kell kiindulni, hogy a határőr egységek és alegységek hadtápbiztosítása időleges hadműveleti átalárendelés esetén is saját erővel és eszközökkel történik.

– Az „Aprilsonne-78”, a „Normative-79” és a „Koren-79” fedőnevű hadjáratok és parancsnoki-törzszervezési gyakorlatok bizonyítják, hogy az elrendelt hadtáprendszabályok elősegítik az NDK határőrsége harckészültségének további emelését.

A következő rendszabályokat vezették be:

- növelték a határbiztosításban levő egységek csapatkészletét;
- az egészségügyi segély lehetőségeinek bővítése a határőr zászlóaljknál a zászlóalj-segélyhely vezetőjének szakosításával;
- jobb feltételek teremtése a súlyos sérültek hátraszállítására a határőr század szervezetszerű gépkocsijaival.

A gyakorlatok azt bizonyítják, hogy a határőrség hadtápszolgálata együttműködésben a szárazföldi csapatokkal és a helyi védelmi szervekkel abban a helyzetben van és kész arra, hogy megoldja a határőrség csapatainak és vezető szerveinek folyamatos és átfogó hadtápbiztosítását. A gyakorlatokon sok új ismeret és probléma is felmerült, amelyek alapján az optimális harcckészültség érdekében intézkedést kell kiadni.

A hadtápbiztosítás megszervezése

Tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a hadtáp időbeni felkészítése a harcserű hadtápbiztosítás nehéz körülményeire nagy jelentőséggel bír. A békéből a harcserű határbiztosításhoz való átmenetnél felmerülő feladatok teljes megoldása döntően attól függ, hogy békében miként oldották meg a mindenoldalú hadtápbiztosítás személyi, anyagi és szervezési feltételeit. A hadtápnak abból kell kiindulnia, hogy a határőr egységek, alegységek anyagi, technikai és egészségügyi biztosítása megoldott legyen olyan körülmények között is, mint – amikor a határőrszázadok és zászlóaljtagok álló és mozgó őrséi, járőrei, felderítő és harcscsoportjai rendszerint a századtámpontonról a határszakasz teljes mélységében aktív és mozgékony felderítő, biztosító és védelmi tevékenységet folytatnak; amikor a kerületi parancsnokságok és határőrezredek tartalékai aktív tevékenységgel a veszélyeztetett irányokban és térségben a következő feladatokat oldják meg:

- diverziós erők behatolásának és szétszóródásának, valamint határprovokációk elterjedésének megakadályozása;
- a határsáv mélységében felderített diverziós és ellenforradalmi bandák megsemmisítése;
- a szárazföldi csapatok szétbontakozásához szükséges fontos objektumok, körletek és irányok védelme;
- a határ ideiglenes biztosítása;
- a rejtett háború azon akcióinak megghiúsítása a határsávban, amelyek a határbiztosítási feladatok teljesítését kérdésessé teszik vagy kizárják.

A hadtáp felkészítésének általános követelményei mellett a harcserű határbiztosításra való áttérés időszakában a csapatok és a hadtáp életképességének fenntartására előzetes rendszabályokat kell foganatosítani arra az esetre, ha az ellenség tömegpusztító fegyvereket alkalmaz. Ezek:

- hadtápipézetek telepítése olyan objektumokban, vagy körletekben, amely optimális védelmet biztosít;
- erők és eszközök felkészítése mentőosztagokká;
- az általános ABV felderítés rendjén belül radiológiai felderítés és sugár-ellenőrzés a hadtápnál;
- tömegpusztító fegyverek által okozott károk felszámolásának előkészítése együttműködve a területi erőkkel;
- étkeztetés biztosítás nagyterjedésű sugárfertőzés esetére.

Az anyagi biztosítás felkészítésének további fontos feladata a békében gyakorolt, részben helyi szervekre támaszkodó ellátási rendszer átállítása a teljes csapatellátásra, valamint az alegységek és egységek készleteinek növelése a kerületi parancsnokságok és az ezredraktárakból.

Ebben az időszakban a határország kiképző ezredeivel meg kell teremteni azokat az anyagi, technikai és szállítási feltételeket, hogy ezekkel rövid idő alatt olyan harcoss alegységeket alakíthassanak, amelyeket tartalékként vagy biztosító cróként alkalmaznak.

Az NDK–NSZK határa mentén lévő határőr ezredek szervezetének és feladatainak figyelembevételével az alárendeltek hadtápbiztosítása a békebeli objektumokból továbbra is optimális változatnak marad. Az ezredraktárak, – műhelyek, – segélyhelyek áttelepítése a határőr csapatok adott konkrét körülményei között bonyolult. Így ez kivételes eset és csak rendszerint akkor kell végrehajtani, ha azt a hadműveleti helyzet megköveteli és a szállítótér lehetővé teszi. Tartalék körleteket és objektumokat csak akkor lehet elfoglalni, ha az a hadtápipintézetek őrzését és védelmét hátrányosan nem befolyásolja, az után- és hátraszállítások hossza pedig nem növekszik. Amennyiben a hadtápipintézetek áttelepítése az eredeti helyről elkerülhetetlen, akkor azt lépcsőzetesen, a működőképesség és a vezetés állandó fenntartása mellett kell végrehajtani.

Ha a hadtápegységek és intézetek vezetése az eredeti helyről kérdésessé válik, akkor az ezred hadtápvezetési pontját tartalék körletbe kell áttelepíteni. Mivel a határőrezred hadtápjá nem rendelkezik híradóeszközzel, az áttelepülés csak akkor értelmes, ha oda a törzs is áttelepül. Hacsak a törzs települ át, akkor célszerű a harcállásponton egy hadműveleti vagy összekötő csoportot hátrahagyni a hadtápvezetési pont állományából az állandó kölcsönös tájékoztatás és a megalapozott parancsnoki és hadtáp elhatározás meghozatala céljából. Döntő az, hogy a hadtápvezetési pont az áttelepülés időszakában is képes legyen vezetni az összes alárendelt hadtápegységet és intézetet.

Amikor a határőr század a határszakaszt támponttól biztosítja, illetve védi, akkor gyakori változat a század-ellátópont telepítése. Az elfogyasztott anyagok pótlása ebben az esetben is először a század eredeti helyőrségében maradt készletekből történik. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy a meglévő szállítóterrel összhangban célszerű az ellátópontot először a *következő anyagokkal feltölteni*:

- lőszertartalék egy része;
- egyéni egészségügyi védő- és kötözőcsomagok;
- élelmiszer 3 napra;
- vegyvédelmi anyag;
- pótalkatrész;
- híradó anyag;
- ivóvíz.

A szakaszoknál levő készletekkel együtt a század képes 2–4 napig magát önállóan ellátni. A fennmaradó anyagkészletet (lőszer, üzemanyag, élelmiszer, ruházat stb.) a lehetőség szerint kell kiszállítani a század ellátópontjára. Az ellátópont, a századparancsnok és szakaszok között az összeköttetés biztosítására egy R-109 rádiót kap. Az ellátópont települési helyének kiválasztásánál figyelemmel kell lenni arra, hogy a gépjárművek és a sebesültek részére a közelben fedezék legyen.

A hadtáp vezetése

A hadtápvezetés fejlesztése, különösen a harcszerű körülmények közötti összes folyamat racionális és időtakarékos megszervezése vonatkozásában, a harc-készültség egyik fontos oldalaként a határőrségnél különös jelentőséggel bír. Az elmúlt években végrehajtott gyakorlatok és ellenőrzések bizonyítják, hogy a határőrség egységeinek és magasabbegységeinek hadtápvezetési pontjai egyre jobban ismerik:

- a célirányos, összpontosított tájékoztatást s ezzel azok összegyűjtését, feldolgozását és továbbítását csökkentett idő alatt;
- megalapozott hadtáp-elhatározás meghozatalát időben;
- a hadtápbiztosítás megtervezését és megszervezését;
- s így a hadtáp folyamatos vezetésének biztosítását.

Ehhez mindenekelőtt – a hadtáptisztek, biztósok és tiszthelyettesek katonai képzetségének emelése mellett – hozzájárult:

- a hadtápvezetési pont célszerű összetétele és harci csoportosítása;
- összehangolt kötelek és ciklusgrammok alapján végzett átgondolt munkaszervezés;
- tipizált szervezési, tervezési és vezetési harci és nyilvántartó okmányok alkalmazása;
- jobb minőségű együttműködés és információcsera a hadműveleti törzsszel és a fegyvernemekkel.

Gyakorlatok és vizsgálatok alapján a kerületi parancsnokságok és ezredek hadtápvezetési pontjának célszerű összetétele a következő:

- a hadtápszolgálat szervei;
- a technikai szolgálat szervei;
- a törzs és politikai osztály harcállásponthoz nem tartozó tisztjei (1. sz. vázlat a folyóirat végén található!).

A parancsnok anyagi helyettese, mint a HVP vezetője felelős a hadtáp megszervezéséért, a HVP munkaszervezéséért, a HVP-nek alárendelt erők folyamatos tájékoztatásáért, valamint mindennemű anyag utánpótlásáért.

A meghatározott és összehangolt funkciók alapján a parancsnok mindkét helyettese, az anyagi és technikai is, közvetlen hatást gyakorolnak a hadtáp vezetésére.

A gyakorlat azt bizonyítja, hogy a két helyettes közötti szoros együttműködés szükségessége elsősorban az anyagi, technikai és egészségügyi biztosítás objektív kölcsönös kapcsolatából adódik. Ez különösen az elhatározás meghozatalakor és a különböző vezetési okmányok kidolgozásakor nyilvánul meg, itt számos intézkedést térben és időben össze kell hangolni.

A határőregységek elhelyezése nagy távolságon, valamint azok aktív és mozgékony tevékenysége az anyagi, technikai és egészségügyi biztosítás pontos megtervezését és összehangolását igényli. A határőregységeknél és -alegységeknél a következő időszakokra célszerű tervet készíteni:

- tevékenységekre a határmenti harcok befejezéséig;
- a harc-készültség (-képesség) helyreállítására és a határ-biztosítás újjászervezésére.

A helyzetmegítélés, elhatározáshoz szükséges megalapozott javaslatok kidolgozásának, az előjáró és határszakaszon tevékenykedő szárazföldi csapatok tájékoztatásának nélkülözhetetlen alapját képezi a folyamatos és gondos adatnyilvántartás. Célszerűnek látszik a Határőr Parancsnokság által kidolgozott és a csapatoknál gyakorlatban kipróbált tipizált okmányok használata. Ezek az okmányok összhangban vannak a teljes harckészültség utánra vonatkozó HJT jelentéssel. Ilyen tipizált okmány továbbítása jelentős időmegtakarítással jár (2. sz. vázlat).

2. sz. vázlat

Tipizált előzetes intézkedés (minta)

Fsz.	Azonosító szó	Pcs. szám
ELŐZETES HADTÁP INTÉZKEDÉS		
1.	A csapatok háborús htp. bizt.-hoz átállást fejezzék be-ig.	
2.	Fogyasztási normák	
3.	Gyalogsági lőszer javadalmazás
4.	RPG-7 lőszer javadalmazás

A határbiztosító alegységek csapatkészleteit -ig emeljék meg.

A jelentések elkészítésében jelentős előrehaladás történt a tisztek készségének kialakításában is. A tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy a jelentések száma és terjedelme meghaladja a rendelkezésre álló híradóeszközök továbbításának lehetőségét. Ezen a területen további tanulmányozásra van szükség.

Együtműködés

Olyan körletekben az együtműködés, nemcsak hadműveleti, hanem hadtáp szempontból is, feltétlenül szükséges, ahol egyidőben a határőrség, a szárazföldi csapatok és más fegyveres erők egységei, alegységei tevékenykednek. Háborús helyzetbe való átmenetkor a határőrség hadtápjának együtműködésbe kell lépni a területi védelmi szervek hadtápjával is.

Megállapítható, hogy gyakorlatok során egyre hatékonyabb együtműködést alakítottak ki a határőrség, a szárazföldi csapatok és a területi védelmi szervek között. Az adott feladattal összhangban egyre jobban kikristályosodott az, hogy az együtműködés a határőrség és a szárazföldi csapatok magasabbegységei között – a saját csapatok ellátásáért való egyéni felelősség fenntartása mellett – azért szükséges, hogy

1. Az anyagi, technikai, egészségügyi és közúti (szállítási) biztosítás minden tevékenysége cél, feladat, irány, határszakasz, idő és módszer szerint össze legyen hangolva;

2. Közös harctevékenység esetében a sikeres biztosítás végrehajtása céljából a kölcsönös segítség és támogatás biztosított legyen.

Itt felmerül annak a szükségessége, hogy a határőrcsapatok hadtápbiztosítási tevékenységét ideiglenesen alárendeljük a szárazföldi csapatok harctevékenységüknek és manőverképességük biztosításának.

Az együttműködés történet

- Az anyagi helyettes, vagy az általa megbízott tiszt közvetlen kapcsolatba lép a fedező csapatok hadtáp-vezetési pontjával;
- a hadműveleti csoportból egy, a helyzetet jól ismerő tisztet küldünk tájékoztatásra a hadtáphelyzetről;
- egy-két hadtáptiszt vezényleésével a fedező csapatok harcálláspontjának hadműveleti csoportjához;
- összekötőtiszt küldése a fedező csapatok hadtápvezetési pontjához.

Ügyelni kell arra, hogy a kapcsolat tartásával megbízott tiszt oroszul is tudjon tájékoztatást adni.

Amíg a szárazföldi csapatokkal, az együttműködés tartalma, terjedelme és módszere egyértelműen kialakult, addig ez a területi védelmi szervekkel további tanulmányozást igényel, pontosításra szorul.

A területi védelmi szervekkel való együttműködés tartalma az eddigi tapasztalatok szerint a következőkre terjed ki:

- a határőregységek biztosítása üzemanyaggal és élelmiszerral;
- helyi intézetek (műhelyek, szolgáltató és egészségügyi intézetek) felhasználása;
- tájékoztatás a határsávban levő utak állapotáról és romboltsági fokáról;
- tömegpusztító fegyverek, illetve intenzív harcok által okozott károk felszámolása (mentés, elelem- és ivóvízellátás stb.).

Az együttműködés alábbi módszerei célszerűek:

- a tervezett ellátási intézkedések állandó pontosítása a határőrparancsnokság és a katonai körzet hadtápszolgálatára között;
- összekötőtisztek cseréje a határőrparancsnokság és az illetékes területi védelmi szervek között a tevékenység előkészítési időszakában;
- az anyagi helyettes vagy egy megbízott tiszt személyes kapcsolatfelvétele az illetékes védelmi szerv hadtápszolgálatával (3. sz. vázlat).

Jövőben a gyakorlatokat fel kell használni arra, hogy ismereteket szerezzünk az együttműködés tartalmáról, terjedelméről és megszervezéséről elsősorban a háborús helyzetbe való átálláskor, a határőregységek harcképességének helyreállításakor, a határbiztosítás újlagos megszervezésekor, tömegpusztító fegyverek alkalmazása után és tömeges sérülések keletkezésekor. Az itt felmerülő feladatokat pontosítani kell és ezekből a gyakorlat számára le kell vonni a szükséges következtetést.

Az anyagi biztosítás

A határőregységek és -egységek rendelkezésre álló anyagi készletének nagysága jelentősen befolyásolja azok harckészültségét és harci erejét.

Az Egyesített Fegyveres Erők fedező csapatainak alkalmazásakor, a határmenti ütközetek során a már kifejtett indokok alapján aligha van arra lehetőség, hogy a határbiztosító egységeknél az elfogyott vagy megszemmisült anyagot pótolják. Az elmúlt években ezért számos intézkedést vezettek be, hogy ezen egységek anyagi önállóságát hosszabb időre növeljék. A miniszter parancsára megemelték a határőrszázadok, - zászlóaljak és - ezredek készleteit. Bár ezzel az önállóság növekedett, a szárazföldi csapatok határközelbe való felvonulása előtti időt

mégis fel kell használni arra, hogy az ezredraktárból anyagot szállítsunk ki az ottani készletek optimális növelésére.

Ezt a feltehetően rövid időt fel kell használni arra, hogy a határőrparancsnokság raktáraiból a megfelelő irányban előretolt készleteket halmozunk fel a csapatok részére. Ezeket a készleteket megfelelő helyen rakodásra kész állapotban kell tárolni és egyéb szervezési intézkedést kell tenni a gyors rakodás és kiszállítás biztosítása céljából. Az eddigi kialakult normákat is pontosítani kell.

Az anyagi biztosítás tervezése a szárazföldi csapatoktól eltérően nem egy harci napra, hanem hosszabb időre történik. Megfelelő készletképzéssel és fogyasztási normák kialakításával biztosítani kell, hogy a háború első napjaiban, a szárazföldi csapatok határmenti harctevékenysége alatt a népgazdaság háborús állapotba való átállításáig a határőralegységek és -egységek ellátása biztosított legyen.

Az összes készletet javadalmazásba kell átszámítani és mindent be kell kapcsolni a háborús ellátásba. A helyi üzemek, vállalatok ebben az időszakban rendszert már nem vehetők figyelembe az ellátásnál. A laktanyában maradt készleteket viszont figyelembe kell venni az ellátásnál. (4. sz. vázlat.) Az első harci napon különösen lőszerből lesz magas a fogyasztás, ezért a készleteket a megsemmisüléstől őrizni kell és azokat hatékonyan kell felhasználni.

Technikai biztosítás

A határőrcsapatok magas gépesítése miatt a technikai biztosítás vezetésének és megszervezésének minősége komolyan befolyásolja a vezető szervek és csapatok harckészültségét és döntően hat a harcserű határbiztosítás sikerére. A harckészültség érdekében már békében biztosítani kell a parancsokban rögzített üzemkészség fenntartását és ha lehet túlszárnyalását.

A jelenlegi készletképzés-norma pótalkatrészekből biztosítja a javításokat nemcsak normál határbiztosítás mellett, hanem harcserű körülmények között is, minden különösebb utánszállítás nélkül. A harcserű határbiztosításra való átmenetkor a parancsnoknak és a technikai szolgálatnak arra kell ügyelnie, hogy a karbantartás helyes megszervezésével minél nagyobb kilométertartalékot biztosítsunk.

A parancsnok elhatározásához a technikai helyettes javaslatokat dolgoz ki a technikai biztosításra. A parancsnok jóváhagyása után ezek a javaslatok képezik a technikai helyettes elhatározásának alapját.

Ez magába foglalja:

- a technikai biztosítás súlyképzését (melyik alegységet kell elsősorban biztosítani, elsősorban végrehajtandó feladatokat, a munka sorrendje);
- a javító és vontató erők tevékenységének iránya, ideje és feladatai, valamint a sérült technikai gyűjtőhely telepítésének ideje és helye;
- határőrszázaljak és -századok feladatai a technikai biztosítás területén (személyi állomány felkészítése, karbantartás rendje stb.).

Az ezred technikai biztosítása az 5. sz. vázlaton közölt vázlatok szerint történhet.

A technikai biztosítás egyik fő feladata a sérült gépjárművek hátravontatása a javító műhelyekhez. A hátravontatás az egységek és alegységek rendszeresített és egyéb eszközeivel történik azzal a céllal, hogy a sérült gépjárművek üzem-

képességét minél előbb helyreállítsák és megsemmisítésüket az ellenség által megakadályozzák.

A vontatás megszervezésénél a következő elvek és normák alakultak ki

1. Sérült gépjármű hátravontatása:

– a zászlóalj vontató raja által a kijelölt hátraszállítási úton, vagy a legközelebbi fedezékekig;

– az ezred vontató rajai által a fő irányban a helyszínről, vagy a zászlóalj sérült technikai gyűjtőhelyről az ezred sérült technika gyűjtőhelyére (5. sz. vázlat).

2. Zászlóalj szinten rendszerint csak könnyű járművet vontatnak hátra.

3. Minden zászlóaljkorletben sérült technika gyűjtőhelyet rendezünk be a törzs, egyik század közelében, vagy egyéb megfelelő helyen függően a várható sérült technika mennyiségétől, valamint a szélességi és mélységi kiterjedésektől.

4. Sérült technika gyűjtőhely telepíthető az ezred stacionális műhelye közelében is.

5. Átlagos vontatási távolság a sérülés helye és a zászlóalj sérült technika gyűjtőhely között 5–15 km a zászlóalj és az ezred sérült technika gyűjtőhely között 20–40 km. Ezekből a távolságokból és alkalmazott vontatóeszközök számából adódik az ezred vontatási lehetősége 24 órán belül.

6. Az ezrednél rendszerint 5–10 vontatóeszköz (darus gk., traktor, tgg.) lehet. Ezek naponta 16–32 sérült gépkocsit tudnak hátravontatni. Napi 35–65 kocsi esetén, tehát a sérült technika 50%-a hátravontatható.

7. A hátravontató sorrendjét a sérülés jellege és a javítás terjedelme szabja meg.

Egészségügyi biztosítás

A harcserű határbiztosítás hadtápbiztosításának egyik legbonyolultabb része az egészségügyi biztosítás. Különösen érvényes ez a sebesültek összegyűjtésére és hátraszállítására. (6. sz. vázlat.) Itt is érvényes az az elv, hogy az alárendeltek egészségügyi biztosításáért a rendelkezésre álló egészségügyi erővel és eszközökkel a parancsnok felelős.

A segélynyújtást és a hátraszállítást harcserű határbiztosításkor a következők jellemzik.

– a ZSH különösen jelentős szerepet játszik, mivel az esetek többségében innen a sebesülteket az ESH kikerülésével közvetlenül a kórházba szállítják;

– a fentiekből következik, hogy már a zászlóaljnál kell biztosítani az első orvosi segélyt, elsősorban életmentés céljából;

– a sebesültek hátraszállításának ideiglenes megakadása a szárazföldi csapatok támadásának kezdetétől vagy bekerítéskor;

– a jelenlegi szervezés szerint a zászlóalj és az ezred segélyhelyek nem mozgóknak;

– az egészségügyi anyag utánpótlására az ezredtől a zászlóaljakhoz nincs lehetőség.

Ebből le kell vonni azt a következtetést, hogy az ezredtől a zászlóalj segélyhelyeket orvossal kell megerősíteni. A ZSH vezetőjének kiképzésében jelentős helyet kell biztosítani az első orvosi segélynek. Különösen fontos a légzés biztosítása, a vérkeringés fenntartása, valamint a vérpótló szerek alkalmazása. A segély-

hely vezetőjének ezen kívül megfelelő ismeretekkel és készségekkel rendelkeznie kell a betegek ápolásában is, mert a hátraszállítás ideiglenes lemaradása miatt a sebesültek és betegek egy meghatározott ideig a zászlóalj-segélyhelyen maradnak, ahol orvosi ellátás mellett ápolásra is szükségük van. A segélynyújtásra szükséges anyagok megfelelő mennyiségben a ZSH-en rendelkezésre állnak. Különösen ügyelni kell a vérpótlószerekre, a vérzés- és fájdalomcsillapítókra.

Gyakorlatokon szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a határország sebesültjeinek 75%-át a ZSH-ről közvetlenül a kórházba kell szállítani. Ez egyértelműen jelzi a zászlóalj-segélyhely szerepét a határország egészségügyi biztosításában. A segélyhelyre nagy felelősség hárul a sebesültek életének megmentésében és harc-képességük helyreállításában.

A jövőben a következő problémák megoldására kell figyelmet fordítani:

- az első orvosi segély követelményeinek megfelelően folyamatos (legalább 2 évenként) továbbképzésre és minősítésre a sokk leküzdésében és a baleseti sebesültekben;
- ez értelemszerűen érvényes az egészségügyi zászlósokra és tiszthelyettesekre is;
- egészségügyi anyag ellátásának javítása;
- a zászlóalj- és ezredsegélyhely segélynyújtásához és mozgékonyságához a szervezetszerű feltételek biztosítása;
- a határőrségi egységek és -egységek sebesült hátraszállítási lehetőségeinek kutatása a területi védelmi szervek által.

Összefoglalás

A tárgyalt problémák bizonyítják, hogy a határőrszervezetek folyamatos és teljes hadtápbiztosítása harckészültségének fontos oldala, és függ a már békében megteremtett feltételektől. Ehhez elsősorban a határőrök harcászati körülmények között végrehajtott kiképzése tartozik a hadtápbiztosítási feladatok teljesítése érdekében.

Ezen kívül az alábbi tervezett és elrendelt feladatokat célirányosan kell végrehajtani:

- a hadtápbiztosítás hatékonyabb megszervezése és vezetése;
- a hőr.-századok és -zászlóaljak anyagi önállóságának növelése;
- a hőr. főpáng raktárai kitelepítési lehetőségek fejlesztése;
- egészségügyi intézetek mozgékonyságának biztosítása és hátraszállító képességének növelése;
- tipizált harcokmányok fejlesztése.

(Az 1., 3., 4., 5., 6. számú vázlat a folyóirat végén található.)